

Ideelle aktører i offentlige tjenester

Innlegg KNS 3. april 2019

Nina Solberg

sirvente@online.no

The Economist

Topics ▾

Current edition

More ▾

Subscribe

Log in or sign up ▾

Search

Manage subscription

The Nordic countries

The next supermodel

Politicians from both right and left could learn from the Nordic countries

Promoting Active Citizenship Markets and Choice in Scandinavian Welfare

Karl Henrik Sivesind + Jo Saglie (ed.), 2018

Institutt for samfunnsforskning

www.palgrave.com/de/book/9783319553801

Den nordiske velferdsmodellen

Offentlig finansierte tjenester levert av offentlige, frivillige og kommersielle aktører

Markedskonkurransse som premiss – anbudskonkurranser og brukervalg

Konkurransse skal føre til mer effektive tjenester

Økt fokus på brukervalg, men ulik praksis

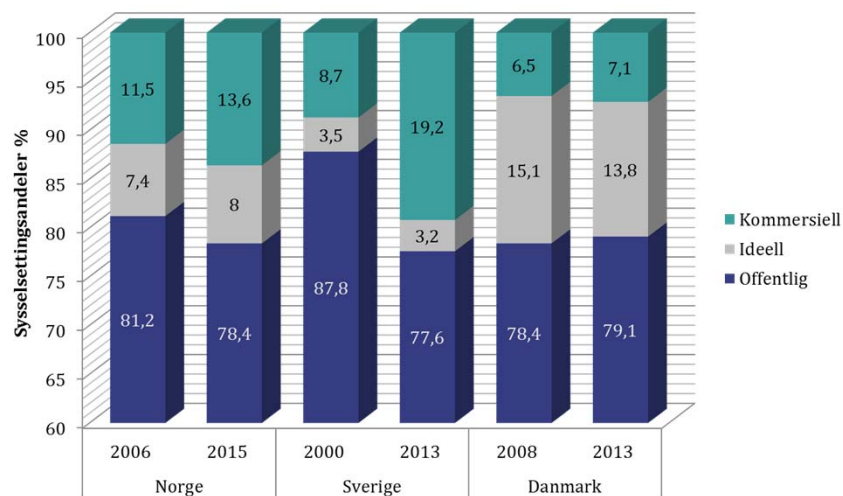
Ulik mix av aktører

Ulike rammebetingelser & virkemidler

Likheter & ulikheter

Sverige:	<p>Minske offentlig dominans</p> <p>Etterspørselsbasert modell. Brukervalg mellom «likeverdige» tilbydere, subsidierte kommersielle tjenester. Pengene følger brukeren.</p> <p>Lagt til rette for kommersielle aktører gjennom åpne anbud, redusert restriksjoner ved etablering av nye virksomheter, tillat profitt</p>
Danmark:	<p>Legge til rette for ideelle aktører – spesielt utdanning</p> <p>Innslag av selveiende institusjoner</p> <p>Brukervalg og markedsstimulerende tiltak kombinert med tjenestekonsesjoner og ideelle kommunal egenregi</p>
Norge:	<p>Midt imellom Sverige og Danmark</p> <p>Reserverte anbudsrunder for ideelle leverandører</p> <p>Utvidet egenregi</p> <p>Profitt tillat innen barnehager, barnevern og rus - ikke i utdanning</p>

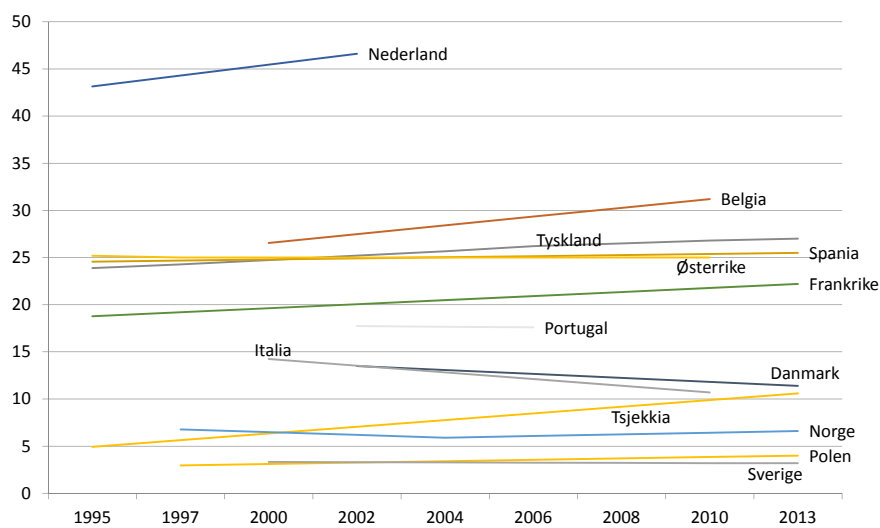
Endringer i velferdsmix, andel av sysselsetting

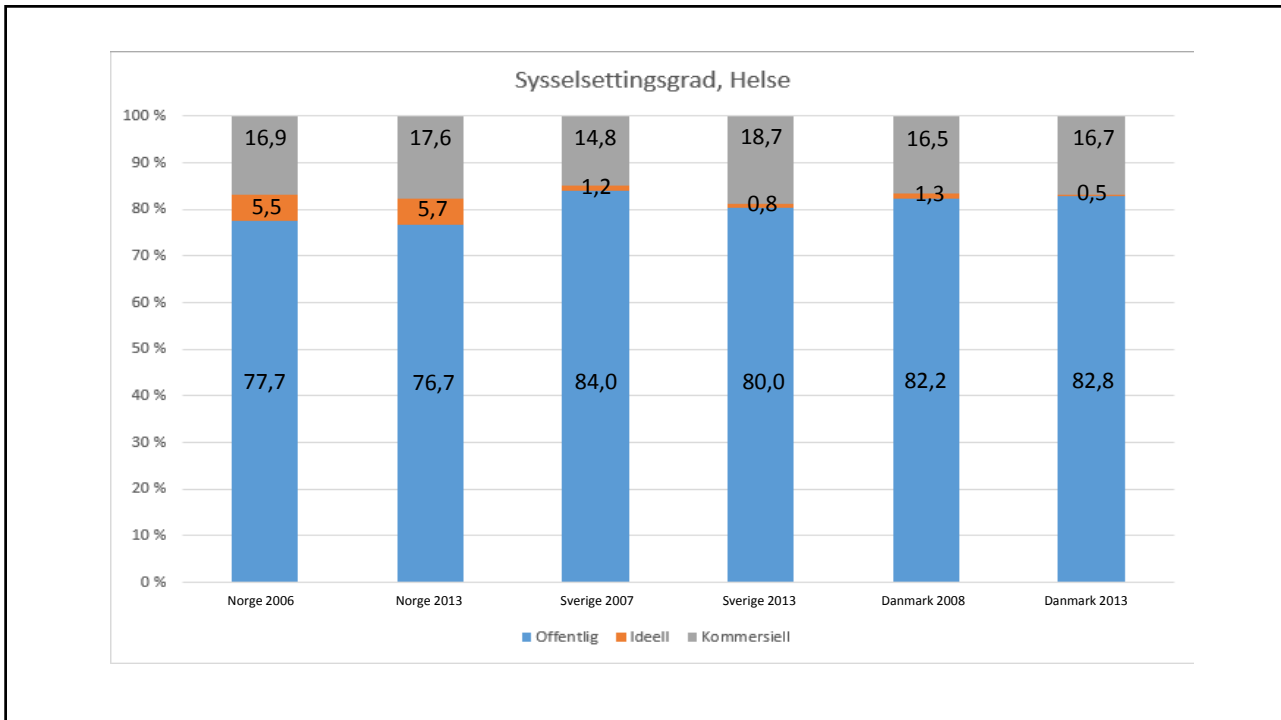
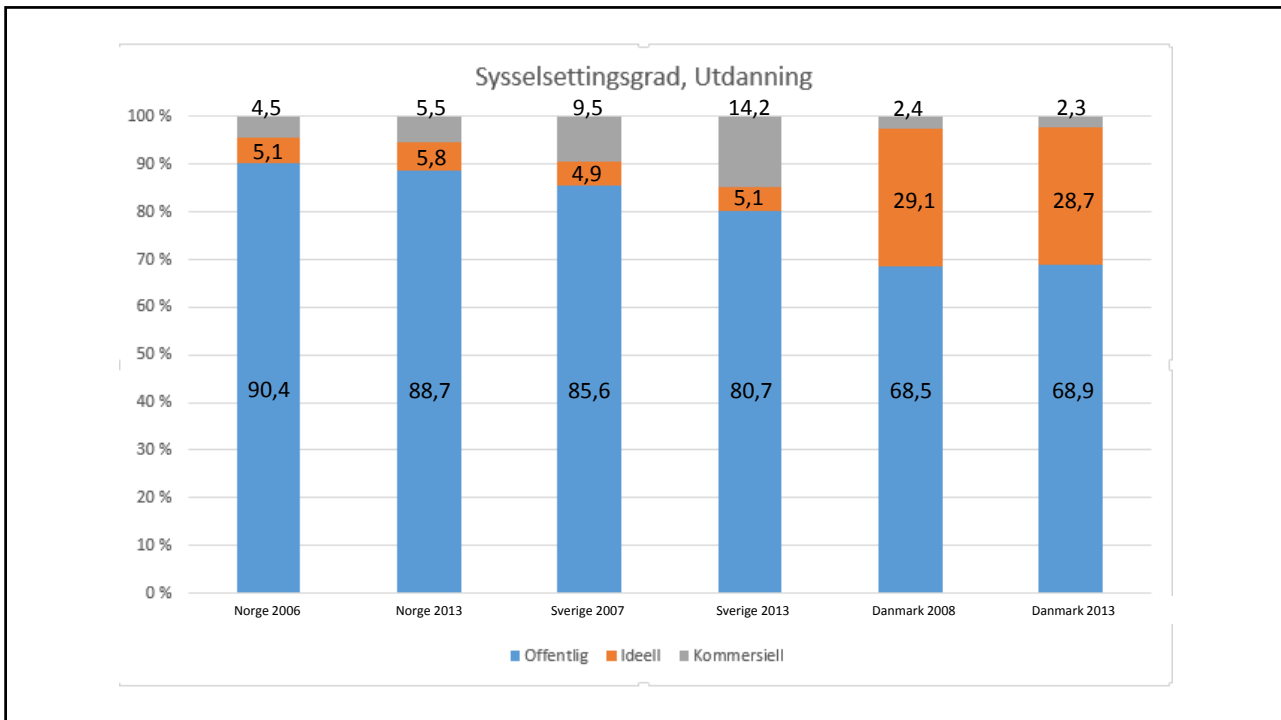

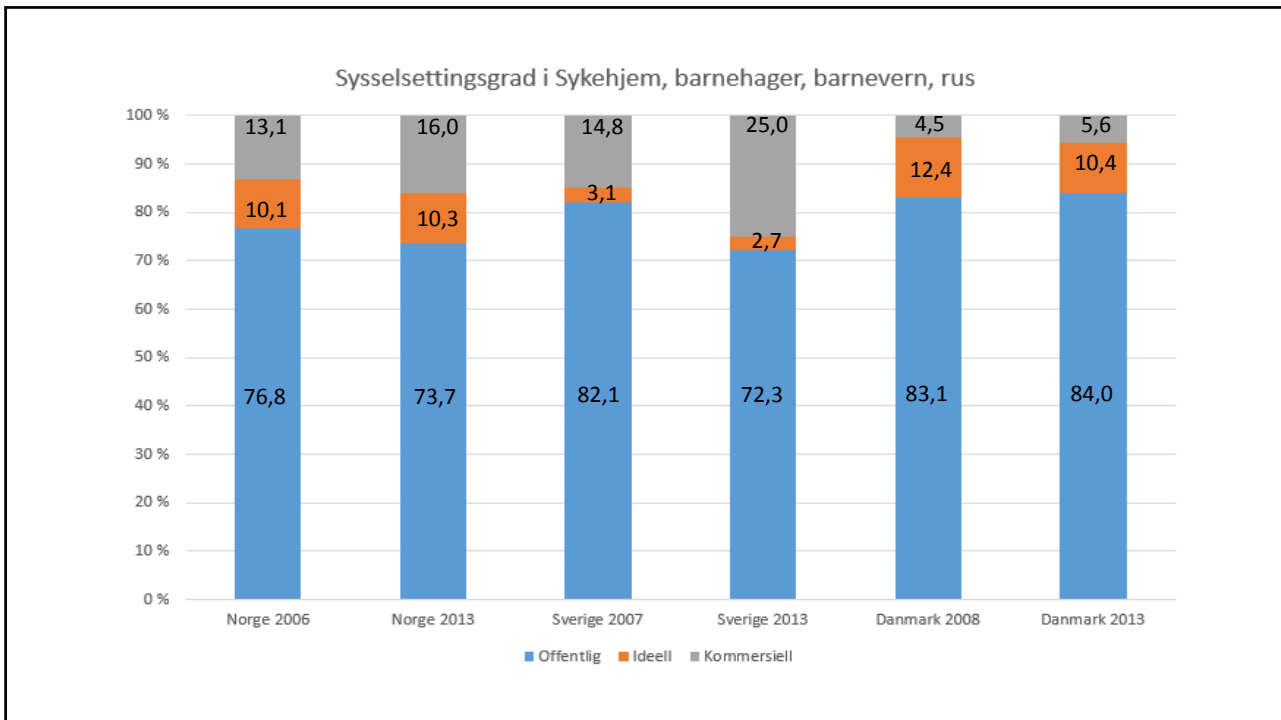
Velferdsområder – FNs internasjonale klassifikasjon

Utdanning	Grunnskole Høyere utdanning Annen utdanning
Helse	Sykehus og rehabilitering Psykisk helse Andre helsetjenester
Sosial services	Sykehjem Barnehager, barnevern og rus, attføring og arbeidsmarkedstiltak Andre tjenester inkl. nødhjelp & mottak flyktninger

Endringer i ideell sektors sysselsettingsandel, Europa %

Hvem er de ideelle aktørene?

Norske Kvinners
Sanitetsforening

Hagen-utvalget (Norge) Regjeringsoppnevnt ekspertutvalg 2018

Del 1 – høst 2020

Kartlegge offentlig finansiert velferdstjenester

Finansiering + lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår

Beskrive skillet mellom kommersielle og ideelle aktører

Sammenligne og trekke erfaringer fra Norden forøvrig

Del 2 – høst 2021

Kartlegge reguleringen overfor velferdsleverandørene (og konsekvensene)

Lov & forskrifter, godkjenningsordninger, veiledere anskaffelser, tilsyn og kontroll

Handlingsrom i forhold til EØS-retten mht anskaffelser

Hvem er de ideelle aktørene?

Virksomhetsidé / formål: Sosiale formål til samfunnets beste
Tjenester rettet mot nisjer i befolkningen.
Folk med spesielle behov, metodologi, interesser, livssyn
Ikke profitt – reinvestere overskudd
Vekst?

Eierstruktur/eierskap: Organisasjoner & grupper i sivilsamfunn som vil løse et behov
Ikke underlagt offentlig styring
Kan ha begrenset kapitaltilgang
Kan organiseres driften som AS
Lønns- og arbeidsforhold?

Status: Høy kompetanse, stort engasjement og nyter tillit
Ideell merverdi?

Rammebetingelser ideelle aktører Norge

Fra rammeavtaler til anbudskonkurranser

Intensjonsavtaler om samarbeid; ønske om (fortsatt) ideelle aktører

Anbudsbestemmelser

Særordninger for ideelle før 2017

EU-direktiv 2017

Forskriftsfeste reservasjonsadgang for ideelle – høring høsten 2018

Utvidet egenregi: Tildeling av oppdrag uten anbud

Vilkår knyttet til kontroll, omsetning og kapital

Rammebetingelser ideelle aktører Norge

Fra rammeavtaler til anbudskonkurranser

Intensjonsavtaler om samarbeid; ønske om (fortsatt) ideelle aktører

Åpne konkurranser undergraver mulighet for å utvikle særtrekk og merverdi?

Anbudsbestemmelser

Anbudsreglementet før 2017 åpnet for utelukkelse av kommersielle i konkurranser

EU direktivet fra 2017: Ikke mulig med særtiltak for ideelle aktører?

Skandinavia tolker EU mest restriktivt i Europa - Norge strengest

Ny anskaffelseslov vedtatt uten reservasjonsmuligheter

Endring i forskrift om offentlige anskaffelser sendt på høring høsten 2018

Reservere konkurranser bare for ideelle

Utvidet egenregi: Tildeling av oppdrag uten anbud

Vilkår knyttet til kontroll, omsetning og kapital

Trenger vi ideelle aktører?

Ideelles bidrag er i hovedsak knyttet til drift av institusjoner

Driftsoverskudd føres til bakte til hovedorganisasjon

eller er del av kjerneoppgave

Få ideelle i hjemmebaserte tjenester

Hjemmetjenester mer enn praktisk bistand – er grunnlag for å tilpasse tjenestene etter behov.

Kan dette sikres gjennom kontrakt med eksterne?

Valgfrihet